

ARANYOSVIDÉK.

Torda-Aranyosmegei közigazgatási, közmivelődési, társadalmi heti lapja és a Torda-aranyosmegei gazdasági egylet hivatalos közlönye.

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Megjelenik minden vasárnap.

FELELŐS SZERKESZTŐ: **Borbély György**
Szerkesztő-bizottság:
NAGY OLIVER, dr. SZENTPÉTERY LAJOS,
NAGY ALBERT
Szerkesztőség: Kazai-czy-u'ca 7. sz.
Laptulajdonos **K. WERESS SÁNDOR**, — Lapkiadó **HARMATH JOZSEF**-czé

Hirdetési díj árszabály szerint.

Kéziratok nem adnak vissza.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők.

A pénzküldemények pedig a lapkiadó céghez.

Olvasóinkhoz!

Az „Aranyosvidék“ hetilapra 1893. évre tisztelettel előfizetést nyitunk, kérve a közönség pártfogását. Nincs okunk méltatlankodni, sőt elismerőleg említjük fel, hogy az 1892. év ez utolsó negyedében több új előfizetőt nyertünk meg lapunk számára, minék a legtöbbszőrösödését óhajtjuk a jövő évre nem a magunk, hanem éppen az olvasó-közönség érdekében.

Azt akarjuk ugyanis, hogy ugyanazon ár mellett lapunkat megnagyobbítsuk egy állandó-műlékkel, melyel eddig is többször nagyobbítottuk időközönként. Lapunk szellemi támogatására a kiváló-erők közül napoként többen-többen ajánlkoznak: az összehalmozódó kéziratok nem férnek be az eddigi szűk keretbe. A nyomdaköltség evvel tetemesen emelkednék, mit avval lehetne ellensúlyozni, ha a tisztelt megrendelők minél nagyobb számmal sorakoznának a támogatásra. Ezért kérjük, hogy ebbeli szándékokat minél előbb, lehetőleg január első napjáig már bejelenteni sziveskedjenek, hogy tájékozódhassunk a megnagyobbítás és a példányok számának kiállítására felől, megkímélvén magunkat a káros költségektől. A megnagyobbítandó lapnak is az ára maradna:

Egész évre 4 frt.
Félévre 2 „
Negyedévre (3 hónap) . . . 1 „

az összes vidéki lapok között így határozottan a legolcsóbb árakkal. Magunkról és programunkról ezenkívül sem többet, sem kevesebbet nem mondunk most, mint a mit az októberi felhívásunkban tettünk. Legfeljebb ismétljük, hogy a szerkesztőség nem üzletből, nem kenyérkeresetből vállalkozott a munkára, hanem a jó ügy érdekében, hogy városunk és megyénk ne maradjon éppen a legutolsók között. Továbbá, hogy a közönség kívánságának a teljesítését pártolja lapunk. Ismételtjük végre a törekvés, nyit. őszinteségét és az igazságát, a melyek minket vezérlelnek.

Kiváló tisztelettel

Az „ARANYOSVIDÉK“ szerkesztősége és kiadóhivatala.

Tordai jótékony egyletek.

(—ys.) Ha jól emlékszem Antonius Piusnak hívták azt a római császárt, ki a mely napon semmi jót sem cselekedett másokkal, azt mondotta: „diem perdidi“, ezt a napot elvesztettem.

S volt és van olyan ember, a ki kivágta volna, s kívágná testéből azt az ideget, a mely mások iránt — bár öntudatlanul — jósággal viseltetik, avagy viseltetett.

Valóban sajtóságos elemekből van alkotva az ember: a legélesebb ellentétek vannak, megtestesülve benne. Az önzés és az önmegtágadás nemcsak általában az emberben, de néha ugyanegy individuumban is magas fokot érnek el saját lajtorjájokon.

A mai szönyen praktikus és utilitarismus féle világban nem egy példa van rá, hogy kikaczagják azt az idealistát, a ki néha a mások bajával is törődik, a mások sebe fájdalmat okoz keblében s könnyet csal ki szemére. De minden áramlatnak van egy szirtje, melyen megtörik. Ennek a fideg önzésnek az ája is megtörik azokon a ritkán kiálló szirteken, vagy mondjuk: sziveken, melyek a humanismust képviselik.

Ha ezek a szirtek, ez önmegtágadó lelkek és nemes szivek, nem volnának, s az embert a természettel hasonlatba hoznám: nem tudnám másként elképzelni az emberiséget, csak mint egy élettelen Sziberiát, hol a sivatag vadja nagy fáradtsággal kapar ki a hó alól egy-egy elsárgult mohaszálát élete fentartására.

Beh más az élet a meleg tartományokban s a szivek melegségével táplált társadalomban.

Hála istennek, társadalmunkban vannak oly világító és melegítő sugarak, melyek a sötét viskók zúgaiba is behatolnak s a dermesztő telet is elviselhetővé teszik; a szegények, ügyefogyottak, nyomorultak égő sebeire enyhítő balzsamot csepegtetnek. A társadalom e melegítő sugarai a jótékony

egyletek, melyeknek az embertársak iránt való munkálkodását a szeretet vezérli, mint Jézust hitvallása megalapításakor.

Kis városunk dicséretére válik, hogy elég sok humanus egylet van benne többé, kevésbé sikerdus működéssel. Nem utolsó helyet foglalnak el ezek között a jótékony-egyletek, melyek nem annyira hivatalos formákkal, mint praktikus, tartalmas működéssel bizonyítják be életrealóságokat.

Első helyen említjük fel a város szegényeit segélyező-egyletet, melyet Imecs Dénesné bárónő vezet már régóta. A bárónő nagy részt maga szokta összegyűjteni a könyörödományokat s évenként egyszer, a legnagyobb szükség idején, télen, karácsonykor — a szeretet legnagyobb emberére emlékezve és emlékeztetve — osztogatja ki azokat ruha, pénz és élelem alakjában. Ez évre ki is boesájtott ez egylet egy felhívást lapunk más helyén szives adakozásra szólítva fel az emberbarátokat ügyefogyottai érdekében.

Másik a szegény iskolásgyermekeket segélyező ruha-egylet, melyet csak tavaly alakított Simó Béla kir. tanfelügyelő. Az idén úgy ez, mint az előbbi nem gyűjthetett ruhákat a cholera-összefüggő tilalom miatt. Egyebekben fog inkább nyilvánulni a segélyadomány. A harmadik a szegény iskolás gyermekek konvictusa, melyben 15 gyermek állandóan ebédel 40 családanya jóságos adománya következtében.

Ezekről mondá Jézus: A ki ezek közül egynek a gondját felveszi, az én reám is gondol, s az általam alapított szeretet vallására.

AZ „ARANYOSVIDÉK“ TÁRCZÁJA

VÁLASZ-ÚTON.

„Zengj hazát és Zengj szerelmet!”

Elég volt már a gyáva tespedés,
E létzsibbasztó, átkos tetsz-halál;
Ezer a szándék, ám a tett kevés:
Eszmély hát egyszer! — az út nyitva áll.

Ifjú erődnek biztos érzetét
Veszélyeztetni gyöngye szív hove;
Elméd czéltalan csapong szerteszt,
Üdött madárként meg se pihenve.

Édesded álmid hova tüntenek?
Hogy éjed-napod gyötrő fájdalom!
A való élet átka lepte meg?
Sötét felleg a bibor hajnalon! . . .

Körülfed minden, minden oly sivár,
Miként elhagyott, pusztá temető;
Hová nagy-ritkán, hogy ha tán kijár
Egy-egy fájó szív, megcsalt szerető.

Mikor más nevet, némán könnyezel;
S gúnyos mosoly fut végig ajkadon,
Ha látsz olyant, ki buzgón esdekel
S számára nincs, oh nincsen irtalom! . . .

Meddig tart még ez önön-büntetés?
Mért e hódult agy, zaklatott kebel?
Kinek a kéj is kínzó szenvedés —
Jobb sorsot költő tán nem érdemel!

Avagy nincs hazád, nincs szerelmesed?
Ki megenyhítné lelki gondjaid,
S melyben a világ üdvöt keresett,
Megcsalt az égi kalauz: a hit!

Mért csüggednél? ha mind is elveszett,
Mikkél kecségetet káprázó remény . . .
Van még, mi téged bizton elvezet —
Ez a két csillag: költészet s erény!

. . . Így a Múza. És én félálomban
Hiven hallgatám bátor szózatát:
Új erő pezsdült dermedt karomban,
A mint bevégzé hívó jóslatát.

Lázaz agyamban kigyúlt az eszme,
E lelkesítő fényes égi-láng —
S egyszerre más, szebb, jobb színbe kezdte
Elém tárulni a megunt világ.

Melyet előlem bú-felhő takart,
Vidám, mosolygó, tiszta lott az ég;
S melyet hiú vágy gyakran megzavart,
Szívembe áldó béke költözék.

Fő! Zengj hazát és zengj hát szerelmet —
És újra szól az ihletett kóhoz:
Hangja hol vig, hol bús; mind a mellett
Kebleim mélyében csodás kéjt okoz.

Visszaidézem múltak képeit,
Igaz fenségben állítom elő
Dicső-elődink példás tetteit —
S mind, mi magasztos, szent és emelő!

El-ellesem a szívek titkait,
Szóvök belőlök ábrándos-mesét:
Festem az asszony ezer esnyjait —
Mint esábitja el ifjú kedvesét.

És így tovább! . . . De gyáva tespedés
Nem fog uralgni szívem érzetén:
Kettős kéj lesz a kínzó szenvedés,
Hol e két csillag: költészet s erény!

Torda, 1892. szept. 22.

Erdélyi J. Miklós.

MODERN VILÁGBÓL.

Elbeszélés.

Irta: **HARMATH LUIZA.** (1)

— Aztán magának édes Emmike nincs többé mamája, érti? . . . nincs, meghalt.

— Hiszen Julis azt mondta, hogy csak elment egy bácsival, a ki sze . . .

— Megállj gyermek, ki ne mond e károsatos szót . . . oh, oh! Julis mondta? . . . Julis? . . . Hazudott! S a kisasszony?

— Ő olvasott, míg Julis öltöztetett. Én nem is szeretem a kisasszonyt csak Julist, ő olyan szép meséket mond.

Közig. bizottsági gyűlés.

Megyénk — főispán gr. Bethlen Géza ömeltósága elnöklete alatt — f. hó 14-én tartotta meg rendes havi gyűlését, a melynek főbb tárgyait röviden a következőkben ismertetem:

Alispán Rédiger Béla havi jelentése szerint a múlt hóban beadványi könyvre érkezett összesen 1294 ügydarab, s melyek kevés kivétellel ellátást nyertek. Külföldre szóló útlevelel 4 adatott ki — romániába. A megyei börtönben volt 28 férfi, a kik közül a f. hóra átjött 2. Tüzeset F. Fülehavas, Harasztos, Szt.-László, N.-Oklos községekben és Torda városában fordult elő 1729 frtra becsült kárral, a melyből csak 100 frt érték volt biztosítva.

A helyeslőleg tudomásul vett alispáni jelentés után, főjegyző Nagy Olivér terjesztette elő a földmívelésügyi minster urnak azon leiratát, a melyben tekintettel arra, miszerint a keleti marhavész Oroszország területén ujabban rendkívüli heveséssel lépett fel: fölhivatik a közig. bizottság, hogy a rendeletben foglaltak mielőbbi gondos foganatosítását saját hatáskörében is előmozdítsa és ellenőrizze. A közig. bizottság — miután a ministeri rendelet a törvényhatóságokhoz intéztetett — az alispánnak figyelmét a maga részéről is felhívni határozta ezen fontos rendeletre és az abban megjelölt intézkedések szigorú keresztülvitelére.

Főorvos dr. Szentpéteri Lajos jelentése a közegészségi állapotokat „elég kedvezők”-nek jelzi, a mennyiben a járványos betegségek „enyhe kórtünetek között jelentkeztek.” Kivételnek mutatattik be T.-Szt. György községe, a hol a „roncsoló-toroklob a múlt hónapban is még koronként mutatkozott.” A hasznos házi állatok között uralkodott száj- és körömfájás betegsége nézve constatálja, hogy „az egész megye területén megszüntnek tekinthető.”

Előterjesztett a földmívelésügyi minster urnak azon leirata, a melyben — tekintettel arra, miszerint Torda város közvágóhidja a legszerényebb követelményeknek sem felel meg — felhivatik közig. bizottságunk, hogy az új közvágóhid felépítése tárgyában a szükséges lépéseket tegye meg. Közig. bizottság feliratot határozott intézni a minister urhoz, a melyben a tordai tanács által már meg is tett intézkedés alapján jelezve lesz, hogy a tervrajz és költségvetés rövid idő múlva elfog készülni és így valószínűleg az építés már a jövő év nyarán kezdetét veendi. Ismerve a polgármester erélyességét, legyen szabad remélnünk, hogy e „valószínűséget” a „bizonyosság” fogja fölváltani . . .

Kir. pénzügyigazgató Jenev Károly havi jelentése szerint a múlt hóban a tordai kir. adóhivatalhoz befizetett különböző adó címeken összesen 87515 frt 61 $\frac{1}{2}$ kr, a marosludasi kir. adóhivatalhoz befizetett 22291 frt

09 kr, s így befizetve lett a két adóhivatalnál 109806 frt 73 $\frac{1}{2}$ kr. Nem sok, de elég!

Előterjesztette a kir. építésügyi hivatal főnöke Perszina Alfréd az 1893—94. években a törvényhatósági közutakra szükséges fedőanyag biztosítása érdekében a f. évi nov. hó 22-én megtartott írásbeli versenytárgyalás eredményét, a melyből kitűnik, hogy az ár- és eredménye kielégítő s a tett ajánlatokkal a megyebeli közutak kavics szükségletének a kielégítését biztosítva van.

Végül kir. ügyész Pap Domokos havi jelentéséből kitűnik, hogy a tordai kir. törvényszéki fogházban nov. hó végével az elítéltek száma volt 43, a vizsgálati foglyok száma pedig 5. A jelentés szerint a múlt hó folyamán a tordai kir. törvényszék és a területe körébe eső vizsgáló-bíróságoknál 39 bünvizsgálat tétett folyamatra. Rabtartási költség címén kiadott 160 frt 47 kr.

(—)

H I R E K.

— Felhívás Torda város nemeslelkű lakosaihoz! A tordai szegényeket segélyező-egylet f. é. nov. 30-án tartott választmányi ülésében elhatározta, hogy ezen karácsony-estéjén is gyakorolni fogja a szegények segélyezését, ruházat, elelmi s más egyéb nélkülözhetetlen cikkek kiosztása által. A szegényeket segélyező-egylet választmánya ezen célját hogy elérhesse, s hogy különösen a házi s ügykü'ső szegényeknek nyomortól sajtolt könyveit, habár csak egy rövid időre is, az emberiség megváltója Jézus születése napjának emlékére letörölhesse: tisztelettel felhívja a nagyérd. közönség nemeslelkű emberbarátait, kegye-kegyenek adományait, tisztelt házuknál megjelenő kiküldötteinél feljegyezni, esetleg átadni, vagy pedig tetszés szerint egyleti elnök Imets Dénesnek vagy alnök Dulló Jánoséhoz közvetlenül elküldeni s ezzel a választmányt nemes törekvésében elősegíteni Torda, 1892. decz 15. A választmány.

— Harmath Lujza kiváló írónőtől, lapunk barátjától, azt a becses ígéretet van szerencsénk birni, hogy novella-tárczeikkel fogja gazdagítani lapunkat. Mai számunk már megkezdte a jeles írónő egy cikkét, melyre feleslegesnek is tartjuk felhívni tisztelt olvasóink figyelmét.

— E. Józán Miklós, je'os theologus, nem régen távozott el körünkből, szülőföldjéről s szerencsésen érkezett meg Angliába az oxfordi unit. theologia-akadémiára. Étenk emlékeztünkben van még mindnyájunknak, mily tetsző hatást gyakorolt ránk Józán M. a szeptemberi Kossuth-ünnepélyen saját odájának elszavalásával. Mai számunk egy költeményt közöl tőle, — s abban a szerencsés helyzetben vagyunk, — hogy szerkesztőségünkhez küldött leveleinél, mint érdekes utleírásnak közlését jövő számunkban már megkezdhetjük.

— Beküldött kérdés. Mi az oka, hogy a tüzoltó-testület az ötven aláírt tag kivánságára még nem tartott közgyűlést? ho' ott az aláírt tagok kivánságának már e' múlt 14 napja. Részünkről ez ügyben egyelőre többet nem felelhetünk, csak annyit, hogy: a mi késék, az talán még nem mulik e'.

rázkodás sulya alatt roskadt egy közeli székbe.

Irtóztató harc keletkezett lelkében. A mitől leginkább félt, bekövetkezett. Egyetlen gyermekének ártatlan lelkébe már be volt csepegtetve a méreg, melytől sinyleni fog egész életében, s mely teljes megsemmisüléssel fenyegeti egész jövőjét. Azt hitte képes lesz megóvni gyermekét a romboló elem befolyásától; azt hitte, szigorú tilalma házi körében, teljes visszavonultsága az emberektől, elég arra, hogy az ártatlan lélek akadálytalanul, szeny nélkül haladjon az életútján és ime mily iszonyu tapasztalat! Eppen gyermeke ajkáról kellett, hogy hallja a szót, mely számítását egy perc alatt semmivé tette. Az erős férfi majdnem sirt kinjában s melléből fájdalom hörgés tört elő.

Végre némileg erőt véve felindulásán tetetett nyájassággal szólt:

— Menjen szobájába Emmike s aztán többé ne említse a . . .

Mínta valami összeszorította volna torkát, nem tudta a mama szót kiejteni.

A kis Emmike durezza távozott. bizonyos neheztelést vivén kis szívében magával. Midőn a férfi magára maradt, eseményekben gazdag multja s szomorú jelene vették körül.

— A „Tordai Dalkör” f. hó 26-án érdekes és élvezetesnek ígérkező estélyt rendez, melyre előre is felhívjuk az érdeklődő közönség becses figyelmét. Elő fogja adni Poldini Ede „Ébresztő” című nagy hatású, classikus kidolgozása remek művét, melylyel a Budapesti ez évi országos versenyen kiállotta a tűzpróbát, s ha koszorut nem is, de annál több elismerést szerzett. Előadásra kerül a kedvelt dalköltő Szentirmay Elemér „Roue” című egészen új s kitűnő satirával, finom humorral irt nagy szabású műve, melyet a sajtó és közönség általános tetszéssel fogadott. Lányi Ernő 3 népdala, Liszt Ferencnek Rajna bordala, melyek az országos verseny közös darabjai voltak — szintén előadásra kerülnek. — Ezekon kívül, hogy a közönség élvezete teljes legyen; az egylet buzgó választmányának sikerült Szentkirályiné Csongvai Anna öngagságát is szereplésre megnyerni, a ki népdalokat fog előadni zongorán. Vajna Ödön ur alkalmi költeményt szaval és végül tánc zárja be az estélyt. Megemlítjük még, hogy az egylet választmánya nagyobb szabású egész évre kiterjedő munka-programot készített és fogadott el, melynek alapján hónaponként részint saját pénztára javára, részint pártoló-tagjai részére estélyt ad. Terve van véve egy körűt féle, nemkülönben az is, hogy hazánk valamelyik hirnemes tetsvér-egyletét vendégszereplésre meghívja. Ilyen erőki-fejtés mellett remélhetőleg a Fiumei országos versenyen hazánk elsőrendű dalosköreinek méltó versenytársa lesz. A derék egylet, mely az utóbbi időben valóban életre való munkásságot fejtett ki, megérdemli a közönség rokonszenvét s érdeklődését, a mire szüksége is van, mert csak így remélhető, hogy kulturális és humanus célját megvalósítja!

— Esküvő. Rothmann Tildának városunk egyik szép kisasszonyának decz. 11-én volt esküvője Fleischer Kálmán ecsegi gazdatiszttal. A központi szálló nagy termében volt az ünnepély, melyen számosan vettek részt izraelita, magyar és román jó ismerősei. Koszorús leányok voltak, Kovács Adél, Lefkóvit's M. Chivoreán Mariska. Ünnepély után az új pár ecsegi otthonába költözött.

— Heti és országos vásárok alkalmával nagy zsúfoltság van piacunkon, szünek bizonyul föterünk a vidék nagyszámu adóvevőivel szemben. Még ha legalább a szekerek, ökrök, lovak nem állongálnának láb alatt a piacon! Ezeknek jobb helyök volna a vendéglők udvarain és pajtáiban. Ha azonban ez nem könnyen kivihető, a rendőség figyelmét arra mégis felhívhatjuk, hogy ne engedje a lerakodásokat a kijárókhoz közel, kapuk közé, székértuba stb. A múlt szombaton történt, hogy egy kocsi a „Korona” vendéglő kapujában az utjában levő borsó-lencse zsákokba akadt, azokat szétszorta s azután megfizettették a kocsis gazdájával, nem épen igazságos módon.

— Szélhamosság. Egy osztrák potensteini gazdag ur megvásárolt megyénkben Alsó Podszágán egy 3—500 holdnyi erdőt, 17 ezer forinton. Aztán teljes felhatalmazással megbízott egy szintén német embert, hogy szerezzen neki hasznót az erdőből: építsen erdei vasutat, deszkagyárat stb. Ez a megbízott, kinek főhadi szállása Tordán volt, intézte is az építkezéseket úgy, hogy a fele munkánál már 106 ezer frtot, 7 szerte többet az erdő

Az előkelő és vagyonos Rápoly-család egyetlen gyermeke volt, megáldva a legkitűnőbb tulajdonokkal.

Atyja a legmagasabb összeköttetésekről álmodozott, ha fia eléri a kort, melyben családalapításról kell gondolkodnia. Ismeretsége a mágnás családokkal és nagy gazdasága a legkönnyebb utnak kínálkozott tervéhez, s midőn fia elérte a salonképes kort, sietett őt bevezetni a körbe, mely szerint egyedül volt méltó fiához.

Az ifju Zoltán nem osztotta teljesen atyja nézetét az előkelő társaságról. Komoly, néme-sebb ösztöneit nem elégitette ki az az üres fecsegés, a semmittevés, a finomabb eszmék lábbaltiprása, a mely a salonokban uralgott. Komolyabb, eszményibb álmái voltak az élet-ről; forró, tiszta érzelmeket táplált szívében s azt már az első perczben belátta, hogy e hü-vös, felületes körben el kell fojtania, ha nem akar a kinevetetés megalázó célpontja lenni.

Tehát idegenül, minden vegetáció nélkül élt a körben, melynek atyja tervei szerint egykor tagja kellett, hogy legyen.

(Folytatása következik.)

— Hm! . . . Meséket!
— Ó mindig mamáról beszél.
— Ugy? . . . Mamáról?
— Azt mondja, hogy csak szeressem, megérdemli . . . ugyis vissza jön . . . aztán, hogy tata nagyon haragos volt hozzá, de az a bácsi . . .

— Elég, elég! . . . Oh mindent tudó Isten! . . . Hogy tűröd, hogy nézed el! . . . Jól van, Julis nem fog többé mesét mondani. A gyermek sirásra fakadt, s elkényeztetett bábék modjára daczosan felelt:

— De én akarom, hogy meséket mondjon, én szeretem Julist.

— Ezután majd a kisasszony fog mesélni.

— A kisasszony nem tud szép meséket, én a kisasszonyt nem szeretem, csak Julist, a kisasszony azt mondta, hogy mama rossz.

— Ugy? . . . azt mondta?

— Azt . . . s hogy mamának szere . . .

A férfi borzadva kiáltott fel s majdnem goromba erőszakkal zárta le kezével a beszédes kis ajkakat.

— Egy szót se többet! kiáltott felindulástól remegő hangon. Egy szót se, mert . . . S aztán tehetetlenül, a hirtelen jött meg-

értékénél, költött el. A tulajdonos észrevette nagykésón, hogy sem ő, sem a megbízottja nem ért ehhez a dologhoz, a mibe fogtak s félbehagyta a munkát valami 60—70 ezer frt kárral. A Bécsből lehozott vasut s a rengeteg gépek, melyek a trójai falónál is nehezebbek, csak szét szedve voltak vihetők, így is szerte szét szorva elhagyogatva vannak Tordától Podszáig az Aranyos mentén egy-egy faluban, vendéglőben, keresztuton. Most szedegetik össze őket nagy bajjal s szállítják vissza hazájokba. Az a megbízott pedig, ki a tulajdonost így megfésülte, nem lévén több dolga Tordán felhagyott itt a táborozással. Hol huzamosan olyan jó omennel és nomennel figurált a társadalomban naiv magyarságunk álmélkodására s a jóhiszemű pottensteini ur szájatísására.

— **Banda M. Ludason,** honnan a következő comi-tragikus levelet kaptuk: Tisztelt szerkesztő úr! Érdekes vendégszerelésre rándultak le hihetőleg a fő- vagy más nagyvárosi haramia úrak szerény helységünkbe (f. hó 15-én éjjel), hogy itteni kollegáik hathatos közreműködésével eljátszodják egy ezekre könnyen végzetessé válható „nagy játékukat.“ A sikerrel teljesen meg'ehetnek elégedve, a mennyiben nyolcz bolthelyiségnek megkopogtatott ajtóit közül négy kitarult előtűk s nemes mesterségüket az éj ótalma alatt — senkitől meg nem zavarva — oly sikeresen vég'zték, hogy a mitsem sejtő házi gazdak, névszerint: Veress Leopold, Grünfeld és társa, Goldstein Gy. Deutsch és társa helyi kereskedők reggel ugy a szerep'őknek, mint elemelt pénzkészletök és póitékáknak csak hűlt helyeit találták. Tudósításon azon jámbor óhajátson nyilvánításával végzem, hogy: „Éjeli órség, jöj-jön el a te országod!“ M.

— **Vásári kép.** A piac tulzsfuftsága miatt történt az is a múlt szombaton, hogy egy szekér, melyen egy tisztos öreg asszony ült, megakadt egy részeg ember targonczájában; ez a berugott ember aztán kapja a targonczáját s irgalmatlanul kezdi szapulni vele a lovakat és a bakkon ülő kocsist; nagy szerencse, hogy a tisztos öreg asszony ki nem kapott; igen mert amire ideért volna, rendőr hiányában kiugrott a „Nap“ vendéglőből egy pinczér s földre penderítette a targoncza-hadvézért s a szekér aztán tovább koczogott hazafelé.

— **A temető utczában** a román templommal szemben, fel van állítva egy pózna; lábánál temérdek szemét szemérmelenkedik; tetejében pedig egy fehér betűs fekete tábla pironkodik eme felirattal: „Ide szemetet hordani 10frt büntetést érkealatttilos!“

— **Színészet.** A mint a múlt számban jeleztük volt, csütörtökre vártuk városukba a Miskolczi színtársulatát. Azonban nem jöhettek el, mert a mint a hirt kapjuk, Miskolczi közbejött akadályok miatt e héten felhagyott a színiigazgatással.

— **Jég sport.** A tordai korcsolyázó-egylet jégpályája f. é. december 11-én d. e. 11 órakor nyílt meg ünnepelesen az egyleti lobogó lengése mellett, bandaszóval, s a jó kedv hullámzásával. Keményen hullott a hó s némelyeket ez vizatartott, de a megjelentek elég vidámsággal töltötték az időt.

— **Templomra kitűzött oláh-zászló.** Mult hó 16-án a m. ludasi ujonnan épült oláh templom árboczán egy nemzetellenes kék és vörös színű zászló lengett, a melyet a csendőrség elkóbozva, jelentés kíséretében a m. ludasi főszolgabírónak adott át. A zászlót zászrégeni Szabó András építőmester tűzte ki. Hisszük, hogy az illető hatóság ez építőmesterrel meg fogja értetni, hogy M. Ludas nem tartozik — Oláhországhoz!...

— **Czigány-ribillió.** Deák Sámuel egy más flaszterkoptató barátjával kimegy Tordáról Rákosra Berzen sátorhoz, ki jó muzsikás s jó vacsorát is szokott enni. Célzt érnek, sőt Berzen odasug a feleségének: „tölts a tálba anyjok, ha elég nem lenne.“ De Deáknak még sem volt elég. Kolbászt és puliszkát kívánt még. Minthogy ez nem volt kivihető, majd szitokra, majd karóra s végre egy gerelyére került a dolog, már künn az utcán, melylyel Deák ugy elverte a vendéglátó házi-asszonyt Pusi Julát s a segítségére menő Pusi Sándort, hogy főleg az utóbbinak állapota életveszélyes, a mint e hó 14-én a tordai törvényszéki orvos megállapította.

— **A tanítók fizetését** tárgyaló törvényjavaslatot vitatják a képviselőház közoktatási bizottságában. Sokan nyilatkoztak legalább a 400 frtos minimum mellett, de a pénzügyi helyzet réme csak 300 frtot juttat, ehhez jó a 10%-os 1/2 éves korpótlék, a végső fizetés tehát 510 frt lesz.

— **A kamarazeneestély** szép társaságot hozott össze a múlt vasárnap a volt „Casinó“ ósdi, de felkesített termeiben. Dr. Damos Andor főrendező elismerés illeti nemcsak az estélyért, hanem azért a jó indulatért is, hogy az enemi zeneestélyek folytatására is szíves készséggel ajánlkozik. Egy nagy dolog szükséges azonban erre: hogy előbb a közönséget kell eme klasszikus darabok megértéséig fel- emelni. Ez első alkalommal elég szép számmal gyűltek össze már az ujdonság kedvéért is, de igen kevesen voltak, kik az idegen klasszikus darabokat átértették, átértették és teljesen élvezték volna. Nézetünk szerint igen helyes volna ilyen darabok közé egy-egy általunk jobban ismert magyar darabot is beszurni, legalább csalogató lépnek, a többiek megkedvelésére. Volt ugyan egy magyar rhapsodia is Zimaytól, melyet Szarvas Lipót adott elő zongorán. A többiek Beethoven, Rubinstein, Chopin, Mendelssohn és Schumann darabjai voltak, melyek közül a Beethoven és Mendelssohn „vonós négyes“-eik tetszetek igen nagyon fűlbemászó tulajdonságaik miatt. Említeteken kívül szerepeltek még Csongvay Domokosné, Heltmann Lajos, Rák János és Scharl Vilmos. Összes bevétel 141 frt 72 kr, tiszta jövedelem 54 frt 52 kr, mely a Rák karnagy vezetése alatt álló tordai-zeneegylet javára volt szánva. Felülfizettek Dr. Pap Samu orsz. képviselő 10 frt, Gál Mór 1 frt, Kovrig János 1 frt, Reich József 1 frt, Mező Lajos 22 kr. — A hangversenyt táncz követte s a tánczot vacsora, hol jó félig meleg s félig hideg malacz peccenyével tractálódtunk. Jánosé jeles konyhája rénumójának a rontására. A vendéglős ennek nem oka, mert lakásáról a másik utcáról kell áthordani az ételt, minthogy a bálteremhez közel nincs alkalmas konyha; pedig erről gondoskodhatna a város, ha a báltermet jó pénzért bérebe adja, mert a közönség inkább olyan „Hotelbe“ szeret menni, hol nem betegséget vásárol étel helyett.

— **„Szot in platt!“** A csűrűyei falushíró azt gondolta, hogy a biztosító-társaságok felette örvendenek, ha tűz üt ki valahol s fizetniök kell érte. Element tehát Kolozsvárra a Phönix biztosító-társasághoz s biztosított 15 szekér széna gyanánt vagy 3 szekér marti laput 200 frtig. Ezt sok ostromlással érte el, de csak elérte; hittek a 15 szekér szénában. Nehány nap mulva rohan a Phönixhez Bukor gazda s diadallal jelenti, hogy: „Na, — Szot in platt! — marok la donnu!“ Mintha mondaná: „héüreka!“ t. i. a mit keresett, a 200 frtot; mert a boglya leégett. Hanem, hogy ez ártatlan tűz volt volna, azt a Strucz elhinné, de a Phönix nem hiszi.

— **A maros-bogáthi leendő iskolára** nézve nem régen kötöttek szerződést Simó Béla kir. tanfelügyelő és Szász Domokos ref. püspök, mely szerint ott egy 12 ezer frtba kerülő iskolát épített a ref. felekezets a kormány gondoskodik állami tanerőkről. E szerződést — mint a leghivatottabb közegtől értesültünk — a napokban erősítette meg a kormány minden pontjában.

— **Varasdy Lajos új kir. tanfelügyelőnk** még nem érkezett meg hozzánk, a napokban megjelent könyve azonban már olvasható városunkban. A könyv „Közoktatásiügyi rendszerünk demokratikus reformjának szükségességéről“ szól. — Helyszüke miatt most csak ennyit említünk meg, jövőkor bővebben ismertetjük.

— **Honi gyermekjátékok karácsonyra.** Bánfi Hunyadon és vidékén készítették azt a sok mókás játékot, melyből nagy adaggal küldtek Tordára is a Fekete Ferencz Kazinczi-utczai üzletébe. Volt alkalmunk látni az ügyes kivitelű tárgyakat, melyeknél a rendkívüli olcsóság mellett lehetetlen méltánylással nem lennünk a honi gyártásért is. Tartósabbak ezek, mint a nagy gözzel készült külföldiek.

— **Verseny.** Moki Józsi I-ső rendű zenebandája csütörtökön zene-estélyt rendezett a „Nap“ vendéglőben. Erre a Koszta Lajos bandája azt határozta, hogy ő vasárnap a „Korona“ vendéglőben csinál ilyet a vendégek mulatságára.

— **A „Pesti Hírlap“** mai számunkhoz mellékelte tájékoztatóját és felhívását ajánljuk olvasóink becses figyelmébe.

— **Eredeti előfizetési felhívás.** A Magyar Hírlap, mely rövid idő alatt páratlan népszerűsége tett szert, eredeti alakú előfizetési felhívást adott ki. A lap rendes formájában két oldalon munkatársai autogrammait mutatja be. Akik csak a nyomtatott betűk formájában szoktak megjelenni a közönség előtt, saját kezükönásával mutatkoznak be. A Magyar Hírlap-ra vall ez ötlet. — Mindig ujat,

mindig eredetit nyujtani, ez az elve. A Magyar Hírlap minden rovata, a vezércikkétől kezdve. A táviratokig: érdekes, információi a legjobbak. Az elmúlt évben is megmutatta ezt több ízben s hogy csak a legutóbbi esetről emlékezzünk meg: a Magyar Hírlap a kabinetválságról már akkor adott hírt, amikor arról — a demissionáló miniszterek kivételével — még a beavatott körök sem tudtak. De nemcsak politikai ujdonságai, hanem a napi eseményekről, művészeti dolgokról közölt hírei is feltűnést keltenek. A Magyar Hírlap érdekfeszítő regényeket közöl, még pedig könyvalakban s legközelebb Beniczky né. Bajza Lenke, a nagy népszerűségű regényírónek A tülto t e t t v i r á g című regényének közlését kezdi meg. A közönség barátságát és támogatását pedig egy pompás karácsonyi ajándékkal hálálja meg. Az egyik karácsonyi ajándék a nagy album, melynek tartalmát a legkiválóbb magyar írók és művészek gazdagították. Ennek mellékletei: egy gyönyörű olajnyomatu kép: Mascagni Rantzauk című operájának egy részlete (Kunossy Frigyes rajzával). Tárcaaptár az 1893. évre. A Kis Világ, a Magyar Hírlap gyermeklapja, olvasói egy kicsiny albumot kapnak ajándékkul. E karácsonyi ajándékot, melynek bolti ára 1 forint 20 kr, a Magyar Hírlap minden előfizetője megkapja, azok is, akik december 20-áig ujonnan belépnek. A Magyar Hírlap előfizetési ára egy hónapra 1 forint 20 krajczár, negyedévre 3 forint 50 kr; félévre 7 forint, egész évre 14 forint. A Kis Világ című, hetenkint megjelenő képes gyermeklap, (melyet csupán a Magyar Hírlap előfizetői rendelhetnek meg) negyedévre 50 krajczár, félévre 1 forint, egész évre 2 forint. A Magyar Hírlap szerkesztősége, kiadóhivatala és nyomdája a József-körut 47. szám alatt lévő palotában van. Egy felhívása van mellékelve mai számukhoz.

— **Megjelent a „Képes Családi Lapok Naptára“** 1893. évre, tetszetős kiállítással s gazdag tartalommal, ára 60 kr. postadíjmentes megküldésnél 80 kr; ugy e Naptárt, mint magát a „Képes Családi Lapokat“ mint ez időszakos lapot ifjak számára melegen ajánljuk olvasóinknak.

— **Hírek távolabbról.** Andrágy Gyula gróf belügyministeri államtitkárra való kinevezése folytán a VI. ker. Terézvárosban újlag képviselő-választás lesz e hó 21-én. Valószínűleg ismét ő lesz a kerület képviselője. — Erzsébet királyné, ki a napokban néhány napot Messinában töltött, Korfu szigetére utazik hosszabb tartózkodásra. — Budapest en decz. 7-én felragaszok is hirdetik, hogy a kolera mely 2 hóig pusztított, ott végleg megszűnt. Ez idő alatt 1146 eset fordult elő. Az elhaltak száma körülbelül 5 száz. — A gyufamonopoliumnak hazánkba való behozatala iránt élénk mozgalom indult meg a veszprémmegyei gyűlésen Fenyvessy orsz. képviselő ebbeli indítványát a tagok egyhangulag elfogadták. Az állam vagyona általa nemcsak tetemesen nagyobbodnék, — hanem még a tüzesetek száma is nagy mérvben apadna, ha a gyufához való hozzájárulást kissé megnehezítenék. — Új polg. fiúiskolát nyitottak a főváros III. kerületében. A jelentkező tanulók száma 200. — Kolozsvár városa. Wekerle Sándor miniszterelnököt közgyűlése alkalmával Csiky Viktor dr. tanár indítványára diszpolgárává választotta — Marosvásárhely képviselőtestülete még azelőtt diszpolgárának választotta meg melyre dr. Wekerle meleg köszönetnyilvánítással felelt.

Szám 10549—1892.

Pályázati hirdetemény.

Torda-Aranyosvármegye törvényhatósági bizottsága folyó év október hó 22-én 192 szám a. hozott határozata alapján egy Tordán 50.000frt költségen belül építendő közköznázi tervezetekre következő feltételek mellett pályázatot hirdetek.

1. A kórház a következő fő- és mellék-helyiségekből álljon.

a) Emeletes kórházi épület 60 ágyra és 20 3 m. köbtartammal, mellék-helyiségekkel.

b) Főorvosi földszintes épület mellék-helyiségekkel.

c) Gondnok, élelmezési földszintes épület mellék-helyiségekkel.

2. Az elsőnek ítélt pályázat 400 frt, a másodiknak ítélt pályázat 200 frttal fog jutalmaztatni.

3) A tervezetek a szükségelt költség-számítással, mérték, s összes műszaki munkálattal legkésőbb 1893. évi február 15. d. e. 10 óráig hozzám nyujtandók be.

4) A szükségelt felvilágosításokat a vármegye főorvosa a kir. államépítészeti hivattal együtt Tordán, a vármegyházánál adják meg.

Torda, 1892. deczember hó 10-én.

RÉDIGER BÉLA alispán.

NYILTTER. *)

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelőséget a Szerk.

A ki valódi szép és olcsó gyermekjátékot és ajándékot

óhajt venni, az csak **HARMATH JÓZSEF** könyvárusnál kapható!

Nemkülömben megérkezett a rég várt **Szalag-Naptár**, — mely ajándékul, mint disztárgy, igen alkalmas és páratlan e nemben és olcsó.

Schuster György vas- és fűszerkereskedése TORDÁN, főté.

Ajánlja a n. é. közönségnek legjobb szerkezetű egészen zajtalan járasu

— varrógépeket —

havi 5 frt részletfizetés mellett. A korcsolyaidény alkalmából pedig felhívja az érdeklődők figyelmét legújabb és legjobb szerkezetű amerikai és Kroh-féle

halifax-korcsolyákra,

melyekből folyton nagy készlet tart raktáron a legutányosabb árak mellett. Szives látogatást kérve, maradtam **FENTEBSI.**

HERBST MÓR

arany-, ezüstműves- és óras Tordán főté tek. NAGY MIKLÓS ur házában.

Ajánlja ujonnan berendezett arany, ezüst, ékszer és óras-üzletét, hol nagy választék áll rendelkezésre készpénzért vagy részletfizetésre egyenlő árakban. Egy ezüst Anker-Remontoir, 15. rubisra járó óra 11 frt, 1 női arany-óra 18 frt. Fali inga-órák 10 frttől fölfelé. Disztárgyak, gyűrűk, arany- és ezüstitláncok china-ezüstnemű meglepő olcsó árakon. Minden óráért 2 évi jótállás.

Frenkel Lipót

czipész-üzlete Tordán, főté.

A karácsonyi és ujévi ünnepek alkalmával van szerencsém figyelmét felhívni **lábbeli raktáromra**. Női- és gyermek-topánokban nagy választék, olcsó árak mellett.

ELADÓ két drb. igásszekér felszerelve u. m. járom, borona, eke és kötelek stb.

Egy jókarban levő lószekér, két nagy kazal szalma és két nagy boglya réti széna. Bővebb felvilágosítást nyújt **Baktai Albert** kereskedő TORDÁN.

A bánfi-hunyadi

gyermekjátékok

megérkeztek és kaphatók

FEKETE FERNECZ-nél.

Megérkeztek a

Karácsonyi és Ujévi ajándékok!

Lámpa-luszterek és nagy választék különféle **üveg-porcelán-festészeti** remekéből, melyek ajándékul igen alkalmasok és felette **olcsók.**

Gyermekjátékokból nagy raktár és választék olcsó árakon!

China-ezüst tárgyakból választék. Szives látogatást kér

REICH JÓZSEF.

HIRDETÉS.

A tordai tagosítás alkalmával a tordai unit. egyház részére kihalított az egyház tulajdonát képező 117 hold 1215 négyszögöl területű birtok folyó **1892. decz. 27-én d. u. 2 órakor** az unit. kántorilak helyiségében nyilvános árverezésen. 1893. évi ápril 24-étől kezdve **három** egymásután következő évekre haszonbérbe fog adni. Az évi haszonbér felkiáltási ára **741** forint.

Ugyanekkor fog haszonbérbe kiadni a gát-utcában fekvő ugynevezett Fülöp Sándorné-féle házastelek is. Az egy évi haszonbér felkiáltási ára **100** frt. Az árverezési feltételek megtekinthetők az unit. kántorilak helyiségében. Torda, 1892. decz. 16.

A tordai unit egyház előjárósága.

413 szám
1892. vk.

Árverési hirdetmény.

Alólirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében, ezennel közhírré teszi, hogy a tordai kir. törvényszék 1892. évi 4842 sz. a. kelt végrehajtást rendelő és a tordai kir. járásbírósnak 3317 sz. a. kiküldetést tartalmazó végzése folytán tordai „Ariesána“ hitelintézet javára Fenesán Todor és társai ellen 906 frt tőke, ennek 1890. év június hó 29 napjától számítandó 6%-kamatai és eddig összesen 62 frt 43 kr. perköltség-követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1232 fitra becült ingóságok, u. m. I. Fenesán Todornál: széna, buza, zab, csöstörökbuza, és szarvasmarhák, II. Fenesán Juonnál: széna, szarvasmarhák, és csöstörökbuza, zabol álló ingóságok nyilvános árverés útján el fognak adni.

Mely árverésnek a 3907-1892. számú kiküldetést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Pusztaszent-Királyon alperesek házában leendő eszközésére 1892. évi december hó 23-ik napjának délelőtt 10. órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az é. intett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adni a netalan előbbségi igénylők pedig felhivatnak, miszerint jogukat az említett t.-cz. 111. és 112. §-a alapján árverezés megkezdéséig érvényesítsék.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-a szerint fizetendő. Kelt Tordán, 1892. decz. hó 13. án.
German János, kir. íb. végreh.

Uj szálloda megnyitás!

Van szerencsém Torda város és vidéke t. közönségének szives tudomására hozni, hogy az ujonnan épített, a gör. kath. egyház tulajdonát képező, a kornak megfelelő

„Központi Szálloda“ és „Kávéházat“

haszonbérbe kivettem s azt oly elegánsan s annyi költséggel rendeztem be, hogy a legkényesebb igényeket is kielégíti. Elhatároztam, hogy folyó évi november 26. délben **ünnepelesen megnyitottam.** Ösztönöztetve azon tudat által, hogy ezzel oly szolgálatot hozok a t. helybeli, vidéki és utazó-közönségnek, a melyet eddig teljesen nélkülözni voltak kénytelenek — elhatároztam tehát hogy áldozatot hozok.

Sok évi e téren szerzett tapasztalatom azon kellemes helyzetbe juttatott, hogy habár sok fáradtság és költséggel, de mégis kivivhattam magamnak azt, hogy egy oly szálloda, étterem és kávéház helyiséggel állok a t. közönségnek rendelkezésére, a mely teljesen új berendezésével a versenyt hazai városaink nagyobb szállodáival is képes leendő kiállani.

Együttal jóhírnevű magyar konyhám is azon jó reményekre jogosít, hogy elvállalhatok bármily nagyszabású közös ebédeket, vacsorákat, eljegyzési, menyegzői, keresztelési és alkalmi banquetteket, nemkülömben havi abonemákat az étteremben avagy házhoz hordva, a legmérsékeltébb árakon.

Ugyszintén tájékozással megemlítem még, hogy egészen ujonnan készült **társas-kocsim** (omnibus) a helybeli vasuti indóházhoz minden vonat indulása és megérkezésekor pontosan és akadálytalanul a szállodától és vissza közlekedni fog, nemkülömben bérfogataim is külön rendelvényekre mindig-készen állnak.

Miután a legmélegebb köszönetemet nyilvánítom a t. közönségnek eddigi nagybecsű pártfogásáért, ugy kérem ezt továbbra is részemre fenntartani és azzal új vállalatomban támogatni kegyeskedjék.

Kiváló tisztelettel

özv. **Losonczy Józsefné**
vendéglős Tordán.

Gyönyörűen parkettirozott tánczterem az emeleten, előszobákkal, a legnagyobb eleganciával berendezve különösen bálók, koncertek, multságok megtartására igen alkalmas. Az ára mérsékelt. — Továbbá fogataim házhoz megrendelve az indóházhoz való hajtással 1 frt helyett most csak 50 kr. Omnibusz 20 kr.